

Заняття 16

2 год

РОЗДІЛ 2. Домедична допомога у надзвичайних ситуаціях.

Тема 2.6. Домедична допомога при утопленні, тривалому здавлюванні та інших паталогічних станах.

Тема заняття. Ознаки утоплення людини, домедична допомога при цьому. Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при утопленні. Здавлювання грудної клітки і кінцівок, наслідки тривалого здавлювання для організму людини. Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при тривалому здавлюванні і удушенні людини

Мета: Розглянути поняття та ознаки утоплення людини, як надати домедичну допомогу при цьому?. Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при утопленні. Здавлювання грудної клітки і кінцівок, наслідки тривалого здавлювання для організму людини. Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при тривалому здавлюванні і удушенні людини

Навчальна: Сформувати поняття та ознаки утоплення людини, навчити надавати домедичну допомогу при цьому. Розглянути здавлювання грудної клітки і кінцівок та наслідки тривалого здавлювання для організму людини. Сформувати навички дій рятівника під час надання домедичної допомоги при тривалому здавлюванні і удушенні людини

Розвивальна: заохочувати студентів до вивчення дисципліни «Захист Вітчизни», розвивати спостережливість. Довести важливість вміння вчасно надати допомогу людині, а тим самим зберегти життя. Розвивати вміння оцінити стан потерпілого та вчасно надати допомогу.

Виховна: виховувати відповідальність за надання допомоги потерпілому завжди пам'ятати головне «Не нашкодь!». виховувати у дівчат сміливість, витримку та інші моральні якості при наданні допомоги, патріотизм та інтернаціоналізм, виховувати та формувати бережливе ставлення до життя будь-якої людини.

Тип заняття: комбіноване заняття.

Методи навчання: бесіда, розповідь, робота з літературою, практичне застосування знань.

Навчальні посібники: Бахтін А.М.- підручник «Захист Вітчизни» (2012 р.); Коденко Я.В.-Основи медичних знань: Навч. посібник для 10-11 кл.-К: Арт-Освіта, 2004.

Гудима А.А.,Пашко К.О.,Герасимів І.М.,Фука М.М. Захист Вітчизни: Підручник для 11 кл. загальноосвітніх навчальних закладів- Тернопіль: Астон, -280 с. 2011р. Н. А. Мельникова, тобто А. Шамрова, н. В. Громова. Основи медичних знань та здорового способу життя, 2007

Гоголев М.М. – Основи медичних знань.-М. Просвещение-1998.

Мережа ресурсів Інтернет.

Обладнання та матеріали: бинти, вата, косинки

Структура та зміст заняття

I. Організаційна частина

Вітання. Перевірка готовності групи до заняття, відмічання відсутніх.

II. Актуалізація опорних знань студентів.

Перевірка домашнього завдання:

- 1.Укуси отруйних змій. Що ви про це знаєте?
- 2.Симптоми загального отруєння від укусу змій. Домедична допомога.
- 3.Отруйні комахи та наслідки їх укусів.
- 4.Анафілактичний шок. Допомога у випадку анафілактичного шоку.

III. Активізація пізнавальної діяльності студентів.

Ми живемо біля моря і знаємо як часто трапляються нещасні випадки на воді. А чи знаєте ви яку допомогу треба надати потерпілому щоб його врятувати?

IV. Мотивація навчальної діяльності.

Зрозуміємо які існують види утоплень та їх характеристики. Крім теоретичного матеріалу ми ознайомимось з практичним наданням допомоги при утопленнях, при тривалому здавлюванні. Та з'ясуємо які дії рятівника під час надання домедичної допомоги.

V. Повідомлення теми, мети, плану вивчення теми.

План вивчення теми

- 1.Ознаки утоплення людини, домедична допомога при цьому.
- 2.Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при утопленні.
- 3.Здавлювання грудної клітки і кінцівок, наслідки тривалого здавлювання для організму людини.
- 4.Дії рятівника під час надання домедичної допомоги при тривалому здавлюванні і удушенні людини

VI. Вивчення нового навчального матеріалу.

Бахтін А.М.- підручник «Захист Вітчизни» (2012 р.);с.382– 384.

1.Теоретичний матеріал.

Істинне утоплення виникає при потраплянні води в трахею, бронхи і альвеоли. Утоплення в прісній чи солоній воді дещо відрізняється. При проникненні в легені прісна вода швидко всмоктується в кров, бо концентрація солі в воді менша ніж у крові. Це призводить до розрідження крові руйнування еритроцитів та збільшення об'єму. Серце зупиняється. При втопленні в морській солоній воді навпаки кров потрапляє в альвеоли, що зумовлено вищою концентрацією солей в воді ніж в крові. Це призводить до згущення крові, порушення газообміну і зупинки серця.

Асфіктичне утоплення виникає при рефлекторній зупинці дихання або спазму голосової щілини. Це відбувається при ударі животом чи головою об воду. При цьому велика кількість води потрапляє в шлунок, а не в легені.

Синкопальне утоплення відбувається у зв'язку з великим емоційним шоком (при падінні з висоти, при зануренні в холодну воду).

Характерною ознакою утоплення є синюшність тіла з рожевою піною (в прісній воді) або білою (в солоній). При синкопальному утопленні постраждалий блідий і піни немає.

Перша медична допомога — комплекс невідкладних медичних заходів, які проводяться людині, що раптово захворіла або постраждала, на місці пригоди та під час її транспортування до медичного закладу.

Перша медична допомога при утопленні, удушенні. Задуха (утоплення, удушення, завалювання землею й інші випадки). Може виникнути в результаті здавлювання (руками, петлею), частіше гортані, трахеї (задушення), заповнення повітроносних шляхів водою (утоплення), слизом, блювотними масами, землею, закриття входу в гортань чужорідним тілом чи запалим язиком, при набряку гортані внаслідок інфекційних захворювань (дифтерія, грип, ангіна), паралічі дихального центру, з ряду інших причин.

Перша допомога потоплюючому. Під час вилучення його з води необхідно бути обережним, підпливати слід ззаду. Схопивши за волосся або під пахви, перевернути потоплюючого горілиць і пливти до берега, не даючи йому захопити себе. Після вилучення з води потерпілого кладуть на живіт з одночасним підніманням протилежного від вас плеча, щоб вилилась вода з трахеї носа та бронхів і будь-яким шматком матеріалу видаляють з рота і глотки воду і блювотні маси. При утопленні параліч дихального центру настає через 4-5 хвилин, а серцева діяльність може зберігатися 15 хвилин. Після звільнення повітроносних шляхів від води потерпілого укладають на рівну поверхню і приступають до штучного дихання. При необхідності — зовнішній масаж серця, реанімацію здійснюють, поки не відновиться самостійне дихання або ж не з'являться безсумнівні ознаки біологічної смерті. Перша допомога при задушенні виявляється аналогічно. Ліквідується причина, в результаті якої стискаються повітроносні шляхи і приступають до

штучного дихання. При набряку гортані відзначається гучне утруднене дихання, шкірні покриви синіють. Необхідно покласти холодний компрес на зовнішню поверхню шиї, ноги хворого спустити в гарячу ванну. Якщо є можливість, вводять підшкірно 1 мл 1% розчину димедролу. Необхідно якомога швидше доставити хворого до лікувального закладу.

Завалювання землею. Може супроводжуватися важкими ушкодженнями, розривами дрібних вен обличчя та шиї. Необхідно перш за все відновити прохідність дихальних шляхів, очистити рот і глотку від землі і почати реанімаційні заходи - штучне дихання, масаж серця. Тільки після виведення з клінічної смерті приступають до огляду пошкоджень, накладення джгутів на кінцівки при їх травмі, введенню знеболюючих засобів. У всіх випадках при наданні допомоги витягнутий з води або з-під завалу землею дуже важливо не допустити навіть тимчасового охолодження. Для зігрівання можна використовувати сухі розтирання щітками, суконка, вовняною рукавичкою, застосовувати камфорний спирт, оцет, горілку, нашатирний спирт і ін. дратівливі шкіру засоби. Зігрівати грілками або пляшками з теплою водою не можна, бо це може викликати небажані наслідки (перерозподіл крові, опіки).

Синдром здавлювання або травматичний токсикоз - захворювання, що виникає в результаті тривалого, а іноді і короткочасного обширного здавлювання одного або декількох великих сегментів кінцівок, мають виражений масив (гомілка, стегно, сідничний область). здавлювання кінцівок виникають в мирній і військовій обстановці при обвалах, автокатастрофах, аваріях поїздів, землетрусах, руйнуваннях будівель. Внаслідок тривалого здавлювання відбувається порушення кровообігу в тканинах, доставки до них поживних речовин і кисню. Внаслідок цього виникає омертвіння тканин з виділенням в організм отруйних продуктів їх життєдіяльності. Відразу ж після звільнення кінцівки від здавлювання в кров може надійти значна кількість токсинів. Стан постраждалих при цьому помітно погіршується, аж до порушення серцевої діяльності та дихання. Особливо згубна дія отруйних продуктів на нервову систему, нирки і печінку. Через порушення функції нирок виділення сечі різко зменшується і далі припиняється. У важких випадках смерть може настати в найближчі 2-4 дні від порушення функції нирок, печінки, серцево-судинної системи. У найближчі години після звільнення розвивається набряк пошкодженого сегмента кінцівки. Тканини стають щільними на дотик. Блідість шкіри в подальшому змінюється багряно - синім фарбуванням з осередком ураження - дрібних крововиливів. З'являються бульбашки зі світлим або кров'яним вмістом. Шкіра холодна, больова чутливість знижена. Пульсація артерій на периферичних відділах кінцівки ослаблена або не визначається. Після звільнення потерпілого з-під завалу ступінь тяжкості, - до 4 годин - легка ступінь тяжкості; - до 6 годин - середня; - до 8 годин і більше - вкрай важка.

Послідовність надання першої допомоги. Перед звільненням кінцівки від здавлення накладають джгут вище місця здавлювання. 2. Після звільнення від здавлення, не знімаючи джгута, бинтують кінцівку від основи пальців до джгута і тільки після цього обережно знімають джгут. 3. Внутрішньом'язово

вводять знеболюючий засіб. 4. Забезпечують зігрівання постраждалого (укутують в ковдру, дають тепле пиття). 5. При наявності поранень накладають асептичну пов'язку, при наявності кісткових ушкоджень проводять іммобілізацію (знерухомлення) кінцівки шинами. 6. Терміново евакуювати потерпілого до лікувальної установи (на ношах). 7. При затримці госпіталізації кінцівці надають піднесене положення, укладаючи її на подушку. Раніше накладений бинт розбинтовувати і обкладають кінцівку льодом. Дають пиття (краще мінеральну воду), контролюючи кількість виділеної сечі.

VII. Узагальнення і систематизація вивченого матеріалу.

Фронтальна бесіда за запитаннями:

1. Які ознаки утоплення людини?
2. Яку домедичну допомогу треба надати?
3. Дії рятувника під час надання домедичної допомоги при утопленні.
4. Здавлення грудної клітки і кінцівок, наслідки тривалого здавлення для організму людини.
5. Які дії рятувника під час надання домедичної допомоги при тривалому здавленні і удушенні людини.

Підведення підсумків заняття.

VIII. Домашнє завдання:, Л.4 §9 Л.1 с.382-384. Ресурси мережі Інтернет.